

טוב על הציונים לפני המשלחת של הם מאמריקה. לפני שנתים שלח את התונגול עם יתר העטלפים לנורטקליה והוא אמר תהלים: „אשרי יושבי ביתך” והשתא עשה את שליחותו לא ע”י מלאך ולא ע”י שרה, אלא הוא בכבודו ובעצמו נסע לשם, והאופנים של האוטומוביל „חיות-הקדש” ברעש גדול מתנשאים לעומת „שונה” ומלך אביון יושב על כסא רם ונשא ובקרב „הסידים” יתחסד...

איך אומרים אנחנו שם ב„שבת-מברכים”? — „ה י י ם של בושח וכלימה חיים שאין בהם וראת-שמים ויראת-חטא”..

* * *

ברגע האחרון קבלתי מכתב קצר והד בשביל כל השואלים וביחוד שאינם שואלים: לכבוד ר' עזמות שלום!

נא לפרסם שני דברים אלה:

(א) איני חבר בחבר-הלאימים.

(ב) אני יצאתי מכלי.

ועל החתום: מאיר האבי גרורי

עזמות

דמעות-זקנים אלו הזכירו לי את השיר הקצר והנפלא של הפיטו-הליצן היינה הידוע, שספר: מעשה בגרף אחד שעמד והתחנן לפני הדוכסית, וכשהשיבה פניו ריקם, לא יכל להתאפק, הוציא מכיסו מטפחת גדולה ומחה בה שתי דמעות גדולות שזלגו משתי — ג ר י ו ג.

ושוב מעשה קטן, לא מהיינה אלא מ„היינו דאמרי אינשי”, לכבוד שני הבוכים שלנו, מעשה ידוע בילד שישב אל השלחן ונכוח ברותחין של המרק השמן והחם וירדו דמעות מעיניו.

— למה אתה בוכה בני? — שאלהו האב. — זכרתי את אמי המתה, ענה הבן הערום.

לא היו רגעים מועטים וגם האב שתה מהמרק החם והתחילו עיניו דומעות.

— אבא, למה אתה בוכה? — שאל הילד מאביו.

— בוכה אני — ענה האב — שוכיתי לבן „ממזר” שכמותך..

הוא אשר אמרתי: ר' חיים שלנו חולך ומתקדם ב”ה. לפני ארבע שנים חיה מליץ

והרבי חוקו חזר אחריו ואמר: — כד, כד, „שורל ל ע!” ונחה דעתו.

וחשבתי בלבי, שלו היה הרבי שלנו מדבר לא זרגון אלא בלשון-הקדש לא היה בא כלל לידי טעות גסה כזו, ובגלל חסר ויתיר אחד היה חולך הרבי הקדוש ומספר הלילה בגנותה של א”י ומרחיק ממנה כמה אלפים מחסידיו.

— „סינמה” בירושלם! „שוללע” בת”א: הזהרו חכמים בדבריכם, שמתוכם יקמדו לשקר על א”י בכל המלונים ואפילו אדמור”ים!..

* * *

ומשנכנס אדר מרבין בשמחה אצל אחב”י ובדמעות אצל אגודת ישראל וישמעאל....

כשקראתי בעתון ע”א הפגישה הנהדרה של שני הזקנים-הקשישים ב„שונה”, שה-תנשקו והתדבקו והתחבקו ושפכו דמעות-תנינים מעיניהם כביצי-התרנגל ממש, נמס לבי בקרבי לארות ילדים בו כי ם ואפילו נשים זולגות דמעות על „צאינה וראינה” או בשעת-קלוף-בצלים חריפים, אבל

חוד על זירוואלים” ועל בנות-ירושלם החול-כות בשבת לא להורבה אלא ל„סינמה”.

אגב, סח לי יהודי טוב וישיש משלנו, שישכ בראש השלחן על יד זונתו החדשה — מעשה נאה ברבי מגור שבא בזמן האחד-רון ליפו והלך לבקרו משום שהוא בן-עירו ומכירו מכבר. כששאל אותו העסקו החביב שלנו על הרשם שעשתה עליו ת”א, נענה לו הרבי מתוך אנהה כי שמע שבת”א מת-פללים זכרים ונקבות יחד בבית-הכנסת (בלשונו „שול”), כמו אצל ם להבדיל.. — חלילה! — ענה מר פ—סקי. אמנם חדש אני פה, אבל עד כמה שידוע לי אין דבר כזה בתל-אביב!

ואולם בעלי-האכסניא של הרבי, מר ל—פון, יחבין מיד את הענין ואמר:

— „רבי! מסתמא שמע כבודו לא על ה„שול” כי אם על ה„שוללע” (בית-הספר) ששם לומדים נערים ונערות יחד.”

וגיסו הרבי מבנדין סייע לו ואמר:

— אל תאמר „שול” אלא „שוללע!” — מלרע, והדגיש בלשונו את ה„ל ל ע!”

שנו-עתי לחן בשמי ובפרנסתו, כנהוג, ספרה לי אחת מהן, לבושה שחורים, בלשונה ספק-דייטש, ספק-אנגלית, כי היא שייכת ל„רפורמים” בשיקו ועוסקת שם בצרכי-צבור לטובת החולים בא”י גם יהודים וגם ערבים — אין הכדל! — ולסוף אמרה לי כי אמש בערב-שבת היתה בירושלם ומחמת שהיא אכלה, בקשה להתפלל בביהכ”נ וה„גיד” שלה (מורה-דרך) מיסטר פרימו, הוביל אותה לביהכ”נ הכי גדול (כאן הוציאה פנקס-קטן וקראה את שם ה„הורבה”). כש-רצתה לעלות במדרגות לעילא ולעילא וראתה שאין שם נשים כלל, שאלה מהמורה-דרך שלח מפני מה עזרת-נשים ריקה, נתקרב אליה אחד המתפללים, והגיד לה כי הנשים הלכו ל„סינמה”. לשוא נסיתי להסביר לה כי אין „סינמה” בשבת אפילו בירושלם וכי נשיה-הורבה אינן הולכות לסינמה אפילו בחול, ואולם פתאום נשמע „שופרו” של האוטומוביל ושתי האמריקניות עזבו אותנו ואת ת”א. באותה שעה חשבתי בלבי כי מטרוניתא זו תעשה בודאי הרצאה גדולה באמריקה „ספיטש” שלם על תל-אביב ובי-

ופגשתי בדרך יהודים ויהודיות הולכים עם בניהם הקטנים הנושאים אחריהם את שמיי-הטלית ואת הסדור של „קרבו-מנחה” וכלם זרזים לעבודת-הבורא. בקצור, חשבתי ומד צאתי כי ישנם ברחוב אחד של אלנבי בת”א האפיקורסית ר”ל, הרבה יותר מתפללים מאשר ב„הורבה” הגדולה שלנו בירושלם, שאין בה אפילו מנין שלם בשבת, למרות כל המכתבים של ר' פנחס נריבסקי בדאר-היום ועם כל האזהרים האמריקאים של הגבאי בכבודו ובעצמו. אגב, ראיתי ברחוב אחד של הרצל בת”א הרבה יותר שלטים והנויות מלאות קופסאות ריקות מאשר בכל רחובי-פו הארך אשר בירושלם. מכתיי-הקהות של בני-דודנו ועד בית-המשונעים..

כשבתי אל השלחן בצהרים במלון היפה של בן-נחום, עמדה פתאום מכונית בחוץ וירדו ממנה שתי אמריקאיות שבאו עם קוק (לא הרב הלילה!) כדי לתייר את תל-אביב, שזכתה אף היא להכנס בתכנית-הנסיעות לשעה אחת, ולכבוד שבת-קדש רצו לאכול כשר. מיד נתגלגלה השיחה בינינו ולאחר

מבעד למסוה

(שעורים בהסתכלות)

הכל נוסעים: הרב קוק נוסע בשד”רות לאמריקה, ר' חיים-תרנגול —למיתה מ„שונה”, האדמו”ר מגור חולך לגור בחוץ, עזמות שליט”א נוסע לכבוד-שבת לת”א כדי להשגיח קצת על תלמידותיו ותלמידיה הרבים — בן פורת-יוסף! — וביחוד על הכשרות בקוינו ועל החולות... והאמת אניד לכם רבותי, כי לא כ„הכצעקתה” מצאתי שם בת”א, הנה, למשל, יצאתי לי בשבת-קדש עם השכמת-הבקר וטיילתי על פני כל העיר ההרשה לארכה ולרחבה ומניתי שם בלא-גוזמא ובלי עיו-הרע יותר משני תרוסרים של בתי-כנסיות, בתי-מדרשות וסתם מנינים ו„קלייזלר”, חוץ מבית-הכנסת הגדול העומד במחילת „בגלויראש”, כמלחג חלוצים ר”ל.